

2025-09-18
U2025/01837

Utbildningsdepartementet

Kungl. biblioteket
Box 5039
102 41 Stockholm

Uppdrag till Kungl. biblioteket att analysera och förbereda för en bredare användning av myndighetens språkmodeller i svensk offentlig sektor

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Kungl. biblioteket att analysera och förbereda för en bredare användning av myndighetens språkmodeller i svensk offentlig sektor.

Uppdraget ska senast den 15 januari 2026 delredovisas och senast den 1 juni 2026 slutredovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet med kopia till Finansdepartementet).

Närmare om uppdraget

I uppdraget ingår att genomföra en fördjupad kartläggning av möjligheter och utmaningar med Kungl. bibliotekets arbete med språkmodeller för forskning. Vidare ingår att belysa ekonomiska och upphovsrättsliga aspekter samt att ge förslag på hur verksamheten kan bidra till att möta behoven av att använda Kungl. bibliotekets språkmodeller även från andra relevanta verksamheter i offentlig sektor. I uppdraget ingår också att redogöra för Kungl. bibliotekets roll i utvecklingen av språkmodeller i förhållande till andra aktörers arbete med att utveckla språkmodeller inom offentlig sektor.

Inom ramen för uppdraget ska Kungl. biblioteket föra nära dialog med och inhämta synpunkter från Vetenskapsrådet och lärosäten samt med andra relevanta myndigheter och aktörer, i synnerhet Myndigheten för digital förvaltning, Riksarkivet, Institutet för språk och folkminnen, Försäkringskassan och Skatteverket.

För uppdraget får Kungl. biblioteket under 2025 använda högst 700 000 kronor som ska redovisas mot det inom utgiftsområde 22 Kommunikationer för budgetåret 2025 uppförda anslaget 2:4 Informationsteknik och telekommunikation, anslagsposten 4 Informationsteknik – del till Kammarkollegiets disposition. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2025.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 1 juni 2026 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Skälen för regeringens beslut

Under de senaste åren har det blivit allt tydligare att artificiell intelligens (AI) och maskininlärning kommer att revolutionera forskningen och avsevärt påverka samhället i stort. Sverige har goda förutsättningar att vara ledande inom detta område genom tillgång till olika typer av data, beräkningskapacitet och modeller som kan användas för att utveckla och använda AI som vetenskapligt verktyg. För att säkerställa en transparent och ansvarsfull AI-utveckling och för att underlätta och dra nytta av användningen av AI inom forskningen och offentlig sektor bedömer regeringen att det finns behov av nationell samordning och vägledning.

Kungl. biblioteket utvecklar AI-modeller för forskningens behov med utgångspunkt i de omfattande samlingarna av historiskt och aktuellt material, som böcker, tidningar och radioprogram. Dessa modeller kan spegla variationer av det svenska språket och minoritetsspråk. AI-modellerna görs öppet tillgängliga och används även utanför forskningsområdet, vilket ger bred samhällsnytta. Det finns nu anledning att förbereda för hur Kungl. biblioteket i än större utsträckning skulle kunna möta offentlig sektors behov med sina språkmodeller och därigenom stärka och bredda sin roll som resurs för utvecklingen och användningen av AI i Sverige.

På regeringens vägnar

Lotta Edholm

Beate Eellend

Kopia till

Justitiedepartementet/L3

Finansdepartementet/BA, ESA, OFA

Socialdepartementet, SAM

Klimat- och näringslivsdepartementet/BK, CKS, E, NIM

Kulturdepartementet/SNA